

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCHEFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE UITGAVE VAN NERUM, MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

ART. 181. : BEBOUWDE EIGENDOMMEN VAN JACOBUS VAN NERUM

Wat ons in de ganse zaak van nalatenschap van Jacobus VAN NERUM (1) het meest aanbelangt, is de verdere bestemming te kennen van zijn bebouwde eigendommen en tevens de juiste oorzaak te vernemen, waardoor zij uit de handen van onze familie zijn gegaan. Deze bebouwde eigendommen, die elk afzonderlijk zullen behandeld worden, waren :

- 1° de ouderlijke woonst met pachthof in de Nieuwstraat (2)
- 2° de oude brouwerij met pachthof op de Vroente (3)
- 3° de herberg "t nieuw huys" in de Nieuwstraat (4).

1° De ouderlijke woonst :

A. De vroegere bezitters :

De oudst bekende bewoners en bezitters van dit huis en pachthof, waren onze voorouders Jacobus VAN NERUM x Cath. VAN AUTGAERDEN met hun 8 kinderen, waarvan het laatste (5) er in 1815 uittrouwde. Nochtans was hun dochter Maria Anna (6), na de afschaffing der Augustinessenorder door de Fransen in 1798, terug bij haar ouders komen inwonen, die samen de oudbouw betrokken.

Begin 1824, amper een paar maanden na de dood van Cath. VAN AUTGAERDEN, toen de 85 jarige Jacobus VAN NERUM bedlegerig werd, kwam zijn zoon Joannes Bapt. (7) er zich met zijn gezin vestigen, om de zaken van zijn vader te beheren. Zij woonden er in de twee nieuwe door Jacobus gebouwde vertrekken "Kleynhuys" genaamd (8).

Na de dood van Jacobus werd de ouderlijke woonst openbaar verkocht. Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN x Francisca VAN NERUM werden er de nieuwe eigenaars van, doordat zij hun hypotheekrechten hadden laten gelden, ingevolge de bijzondere beschrijving in de akte van donatie van 6. 8. 1821 (9). Het is in deze akte dat de oorzaak ligt waarom ons geslacht dit huis met pachthof kwijt speelde, want vanaf dat ogenblik ging de woning van onze voorouders op de familie VAN AUTGAERDEN over.

Het echtpaar VAN AUTGAERDEN-VAN NERUM besloot er zijn intrek te nemen, terwijl hun zuster Maria Anna VAN NERUM er mocht blijven inwonen.

Volgens de akte van verkoop en nalatenschap van 29. 11. 1824, moest het huis en pachthof vrij komen rond half maart 1825, doch de nieuwe bezitters verleenden aan hun broeder Joannes Bapt. een huurverlenging van een jaar. Dit werd toegestaan om laatstgenoemde in de mogelijkheid te stellen, de rechtervleugel van de door hem ingekochte brouwerij, waar zich de bieropslagplaatsen bevonden, eerst terug tot woonhuis om te vormen, alvorens er zijn intrek te gaan nemen.

In maart 1826 zegde Joannes Bt. VAN NERUM de huur van huis en pachthof in de Nieuwstraat op en verhuisde met zijn gezin naar de brouwerij op de Vroente, terwijl Jean Bt. VAN AUTGAERDEN en Francisca VAN NERUM de voormalige woning van Jacobus VAN NERUM definitief in beslag namen.

Zij lieten de plaatsen opschikken, herstelden de oudbouw en stallingen, plantten nieuwe bomen en bekwamen ten slotte op 1. 3. 1833 de toelating der gedeputeerde staten, om deuren en vensters te wijzigen, een haag langs hun tuin in de Nieuwstraat aan te leggen en een vijver te bouwen.

(1) Zie Fam. schoon art. 178

(2) huidige woonst van de Wwe Marin EVRARD

(3) Grotendeels afgebroken en in percelen verkocht

(4) huidige woonst van onze ouderdomsdeken Julien VAN NERUM

(5) dit was Francis VAN NERUM (Stb. IV/12) x Cath. AERTS, overgrootouders van de familie -patriarch

(6) Stb. IV/8. Gewezen geestelijke in het Cabbeekdooier te Tienen

(7) Stb. IV/11. Huwde 1808 Albertina DUMONT uit Houtem, dochter van Joannes Bapt x Albertina NIJS

(8) het lage huis, links van de ingangdeur, palend aan de straat.

(9) zie Fam. schoon blz 214.

B. Overgang van het huis op hun dochter.

In 1840 overleed Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN en op 30. 12. 1852 stierf ook Francisca VAN NERUM. Hun ongehuwde dochters Florence (° 1803) en Regina (° 1808) bleven in afwachting, aan een jaarlijkse huurprijs van 400 Fr., in het huis van hun ouders wonen, terwijl het "Kleynhuys" aan 63 Fr. per jaar, door Cath. HUBENS bewoond werd. Pas op 22. 9. 1754 gingen de erfgenamen tot de verdeling der roerende goederen over, terwijl de openbare verkoop van huis en pacht-hof doorging op 18. 10. 1854.

Deze verkoop werd gehouden in de herberg "het Brouwershuys" (10) door Not. Felix Joseph. Ant. CRAMPEN uit Tienen (11) en begon te 14 uur in 't bijzijn der getuigen Servatius SWEERTS, commissaris en Eugenius DEWILDE, grondeigenaar, beiden uit Hoegaarden.

De erfgenamen en verkopers waren :

- Victorina HENNEN (12), afgevaardigd door de gemeenteontvanger Jean HAUMONT (13), bij machtiging voor Not. Joseph Jean SAELMAECKERS te Berchem op 28 JAN 1854.
- Jacobus Philippus VAN AUTGAERDEN (x Marie Thérèse CHARLET uit Sluizen) grondeigenaars (14)
- Florence VAN AUTGAERDEN } Renteniersters, vertegenwoordigd door Jean HAUMONT, bij volmacht van 3. 11. 1853.
- Regina VAN AUTGAERDEN }
- Livinus VAN AUTGAERDEN, O/Past. in St. Garmanus Tienen, afgevaardigd door Christianus STEERS uit Tienen, bij volmacht van 11. 10. 1854.

- De verkoopakte van 18. 10. 1854 beschreef het eigendom als volgt :

KOOP 1 : Voortkomend van de gemeenschap Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN x Francisca VAN NERUM (hun ouders) en verkregen van Franciscus VAN NERUM (wed. van Cath. LOWET) (15) :

- een pachthof in steen, gedekt met schaliën, woonhuis, klein huis, schuur, stallen en andere gebouwen, hof, vijver, land, boomgaard met fruit en andere bomen, groot 1 Ha. 68 a. 90 ca., gelegen in de Nieuwstraat, heden in gebruik door Florence en Regina VAN AUTGAERDEN, palend aan de steenweg Tienen-Geldenaken, de kinderen van Philippus HAINE, Jacobus MOREAU, Joannes Henricus SENEBERG, de erfgen. Josephus VAN DORMAEL en de Koop 2.

KOOP 2 : Het kleinhuys, gebouwd op een hoogte van 3,9 m, behorend bij koop 1 en in gebruik door Cath. HUBENS.

- De verkoopvoorwaarden luiden als volgt :

De grote schuur uitgevend op de Nieuwstraat, samen met de ingang gelegen tussen de kopen 1 en 2, behoorden bij de eerste koop, doch koop 2 mocht er gebruik van maken. Het onderhoud van de ingang moest door beide kopers verzekerd worden, die er alle twee een sleutel zouden van hebben.

- De kopers waren :

De gezusters Florence en Regina VAN AUTGAERDEN, die de kopen 1 en 2 gezamenlijk hadden ingekocht voor 19. 100 Fr., nadat niemand had geboden. Deze som werd na afrekening der onkosten onder de 5 condividenden verdeeld. Hierdoor ging het voormalige woonhuis van Jacobus VAN NERUM in 1854, op zijn ongehuwde kleindochters over, die er tot aan hun dood bleven wonen. Hun neef Jozef (zoon van hun broeder Jacq. Philippus) was er na zijn huwelijk met Constance ADAMS uit Sluizen, komen bijwonen om het pachthof uit te baten.

- (10) Lokaal der brouwersgilde, gelegen in de Doelstraat over de gemeenteschool. Werd gehouden door Henri VAN AUTGAERDEN (° 1807 zoon van Jean Henri x Marie Cath. NIJS) x Victoire VAN AUTGAERDEN (° 1817 dochter van Bernard x Anne Joseph VAN SPINA GIEN).
- (11) x Sabine COENEGRAS, dochter van Servais x Marie Cath. MEUGENS
- (12) dochter uit eerste huwelijk van Francisca VAN NERUM x Bernard HENNIN. Was x met Joannes Bat. NIJS, lakenkoopman in de Cammenstraat te Antwerpen.
- (13) ° 1797 +1871 x Alberina STOCKMANS. Zoon van chirurg Pierre Joseph HAUMONT x Marg. GRISAR.
- (14) Bijgenaamd "Fluppes" en woonde in de oude hoeve FINOELST in de Statiestraat te Hoeg. (zie Familischoon - art. 135).
- (15) Zie Fam. schoon - art. 156. De verkrijging zinspeelt op de bijzondere beroeping van 6. 8. 1821 (zie Fam. schoon. blz 214).

C. Overgang van het huis op hun neef

Regina VAN AUTGAERDEN overleefde haar zuster Florence en stierf op haar beurt op 3. 11. 1882. In haar testament van 28. 11. 1881 voor Not. CRAMPEN had zij echter het huis met pachthof, voortkomend van haar ouders (Jean Bt. VAN AUTGAERDEN x Francisca VAN NERUM) en voorouders (Jacobus VAN NERUM x Cath. VAN AUTGAERDEN), "bij vooruytgifte" geschonken aan haar neef Jozef VAN AUTGAERDEN (x Constance ADAMS).

In voornoemd testament stond het eigendom beschreven als volgt :

- huys bestaande in pachthof, in woonhuys, kléyn huys, schuer, stallingen en andere gebouwen, hof, vijver; land en boomgaard, groot ca. 1 Ha. 68 a. 90 ca., gelegen in de Nieuwstraat, palend aan de stwg. op Geldenaken, Hubert DOTREMONT, de kinderen Philippus HAINE, Jacobus MOREAU, Joannes Henricus SENEGERG en VAN DORMAEL.

De andere roerende en onroerende goederen gingen bij testament over op :

- Jean Bt. VAN AUTGAERDEN (zoon van wijlen haar broeder Jacq. Philippus) handelaar te Autgaerden.
- Jozef VAN AUTGAERDEN (x Constance Adams) broeder van vorige.
- Theresia VAN AUTGAERDEN (x Charles COENEN), dochter van eerstgenoemde condividant.
- Vitalina VAN AUTGAERDEN (x Theoph. COENEN), zuster van vorige.

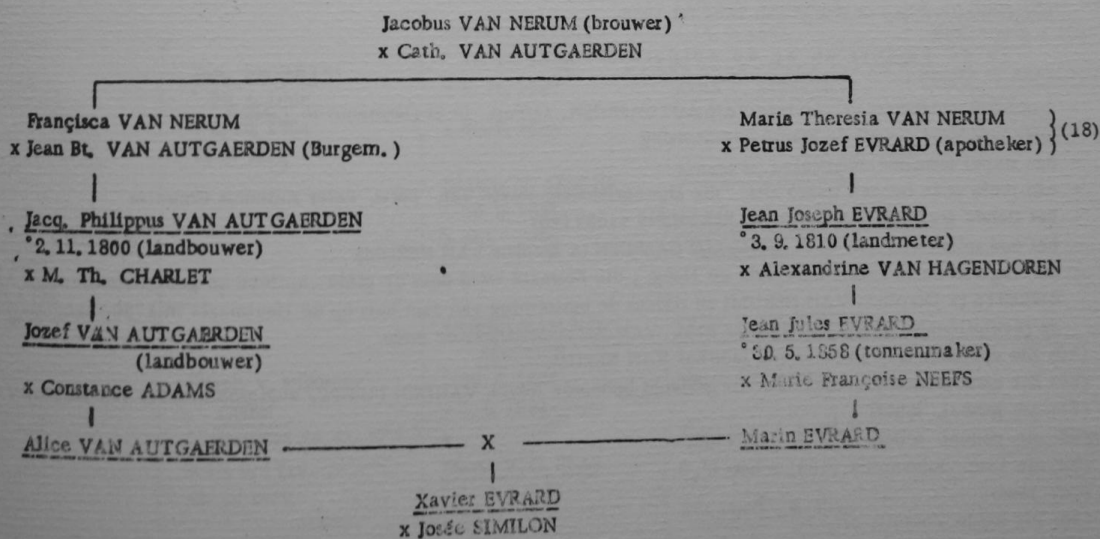
De 4 erfgenamen moesten nochtans elk een jaarlijkse som van 300 Fr. betalen, om verwerkt te worden tot 2 jaarrenten van 800 Fr, toe te kennen aan de nichten van de afgestorvene, namelijk Clemence (* 1836), en Eugenie (* 1840) VAN AUTGAERDEN, dochters van wijlen haar broeder Jacq. Philippus. De condividanten traden op 27. 10. 1884 voor Not. Ridder Leon ROSSEUW te Tienen (16) uit de onverdeeldheid, en kort daarop liet Jozef VAN AUTGAERDEN, als nieuwe eigenaar van het huis en pachthof, de grote schuur (17) in rijk versierde salons omvormen. Boven deze schuur deed hij ruime kamers en zolders optrekken, waardoor het een prachtig herenhuis werd zoals het heden nog bestaat.

D. Overgang op zijn kinderen.

Na de dood van Jozef VAN AUTGAERDEN x Constance ADAMS, gingen zijn eigendommen over op zijn kinderen :

- Alice (x Marin EVRARD * 19. 11. 1889 + 14. 2. 1963).
- Eduard Norbert (ongehuwd * 25. 2. 1893 + 24. 2. 1963).
- Maria (ongehuwd, + 1943).

Zij bleven samen in het huis van hun ouders inwonen, zodat de vroegere woning van onze voorvader Jacobus VAN NERUM, op zijn overachterkleinkinderen overging. Alice overleefde echter haar echtgenoot, broeder en zuster, zodat zij alleen-eigenaarster werd van alle bezittingen, die later op haar enige zoon Xavier Evrard (x Josée SIMILON) zouden overgaan. Zoals uit onderstaande schets blijkt was deze laatste, zowel langs vaders - als langs moederskant, uit de gemeenschappelijke voorouders Jacobus VAN NERUM x Cath. VAN AUTGAERDEN gesproten, zodat hij onze overachterkleinkind is.

(16) * 1854 + 1886 x Marie Henriette CRAMPEN, dochter van Not. CRAMPEN, wiens studie hij overnam. Ridder ROSSEUW was samen met Burg. Lodewijk uit Hoeg, vanaf 1890 Eredeken der Gulden Telie.

(17) de grote vleugel, gelegen rechts van de ingangdeur, nieuwbouw genaamd.

(18) Medekopers van de ouderlijke woonst. Zie Fam. schonk blz. 214 - Deel 1.

BESLUIT :

Samen met onze mombaarvader, Eerw. H. VANDER VELPEN, hebben wij dit huis van onder tot boven bezocht, de oudbouw, de nieuwbouw en het Kleynhuys, met al de plaatsen en kamers waar onze voorouders en hun nakomelingen woonden, leefden en stierven. Wij hebben de ruime zolders met hun torentjes betreden, de gewelven met ijzersterke eiken balken betast ; de prachtige salons met de kunstverzameling van oude voorwerpen bewonderd.

In de voormalige woonplaats van de oudbouw, waar zich nog de oude rode vloertegels bevinden, hebben wij ons rond de schoon uitgewerkte haard geschaard, waar Jacobus VAN NERUM zich eens heeft gewarmd en waar tijdens de bittere revolutiejaren zo menige verzetsdaad werd gesmeed. In de kamer waar hij stierf hebben wij tot zijn nagedachtenis een stil gebed gepreveld en voor onze ogen, als in een film, zijn leven zien afrollen, want aan elke plaats van dit gebouw, hangen voor ons diepe herinneringen verbonden.

En ook de tuin werd bezocht, waar in 1803 bij de 25ste verjaring der gilde een groot openlichumaal werd gehouden en waar de meer dan 100 jaren oude en hoge bomen, rond 1830 door Francisca VAN NERUM geplant, nog steeds fier hun kroon ten hemel richten als getuigenis van vergane glorie.

Ten slotte werden de door onze voorouders nagelaten panden getoond, die met grote zorg in de prachtig versierde salons worden bewaard en waarvan de meesten ons nauw aan het hart liggen. Wij zijn de inwoners van dit huis ten zeerste erkentelijk, omdat zij ons, na zovele jaren, in de mogelijkheid hebben gesteld, terug in aanraking te komen met deze talrijke familieherinneringen.

Om een klaarder beeld te geven nopens de nagelaten voorwerpen, volgt hier een korte opsomming der bijzonderste panden, die eens aan onze voorouders en bloedverwanten toebehoorden en ons het meest hebben getroffen.

In het Kleynhuys :

- een in hout uitgewerkt Kristusbeeld uit de Middeleeuwen, afkomstig van Maria Anna VAN NERUM (19) ;
- een gegoten wapenschild dat boven de schoorsteen prijkt, d. d. ca. 1650, vermoedelijk afkomstig van de familie VAN DEN PUTTE (20), doch waarvan nog slechts de stralen van de ster zichtbaar zijn.

In de salons van de nieuwbouw (oude schuur) :

- St Agnes, St. Catharina en St. Theresia, geschilderd op doek, een koperen mortier en medecijnpotten, alles nagelaten door Apotheker EVRARD (x Maria Theresia VAN NERUM) (21).
- een zilver uurwerk onder glas, versierd met het praalbed van Alexander de Grote, mobilair uit het begin der 19e eeuw, en zilver tafeltergierf, behorend aan Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN x Francisca VAN NERUM (22).
- een evangelieboek met het leven van Kristus in beeld, uit de 16e eeuw, afkomstig van Franciscus VAN AUTGAERDEN x Francisca VANDERMOLLEN (23) .

In de woonplaats van de oudbouw :

- een reeks tinnen muurschotels, afkomstig van Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN, de oude (x Clara BUECKENS) (24).
- de gemeentestempel gebruikt door Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN, de jongere (x Francisca VAN NERUM) tijdens zijn burgemeesterschap te Hoeg. van 1804 tot 1808.

In de kamers en op de zolders :

- drie reliekenhouders van Livinus VAN AUTGAERDEN, O/Past. in St Germanus te Tienen
 - oude proclamaties uit de Franse overheersing
 - een stapel familieakten (25)
 - een reeks oude boeken waaronder "die Hierusalemsche Reyse Van Eerw. Pater Anthonis Consales
 - het stenen grafkruis van Gertruyde BERTHENS +1627 (26)
 - het oud spinnewiel van Cath. VAN AUTGAERDEN (x Jacobus VAN NERUM)
 - de vlag van de St Sebastiaansgilde uit Hoeg. , die bewaard werd door de gilde capiteyn en gemeentesecretaris Ant. Balth. SWEERTS (x Dorothea VAN NERUM) en tijdens de bestorming van zijn huis op de Houtmarkt in 1789, aangeslagen werd door de revolutionaire burgemeester Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN, de oude.
- (19) Zie voetnota 6. - Dochter van Jacobus VAN NERUM.
(20) Zie Fam. schoon blz. 51 - Tot dit geslacht behoorde Josyne VANDEN PUTTE, overgrootmoeder van Jacobus VAN NERUM
(21) Zie geneal. schets
(22) zie geneal. schets
(23) zie Fam. Schoon blz. 185, schets n° 3
(24) idem
(25) Zie Recht Vooruit, art. 10.
(26) x Servaes SWEERTS. Zij was de overbetovergrootmoeder van secretaris Ant. Balth. SWEERTS.

ART. 182. : STB. IV/3 : DOROTHEA VAN NERUM x ANT. SWEETS xx PH. DE ZANGRE, (vervolg. van art. 179).

6. Kwartierstaten van Ant. Balh. SWEERTS.

Hij stamde uit zeer voorname geslachten zoals SWEERTS, PEETERS, VAN HERBERGHEN, VANDEN PUTTE, VAN ASSCHE, HOUWEN, HERMANS, enz....
Zijn kwartierstaten zien er uit als volgt :

Ouders	Grootouders	Overgrootouders	Betovergrootouders	Overbetovergrootouders
		Pieter SWEERTS + ~~10.0.1699~~ ca 1676 ~~20.11.1686~~	Servaes SWEERTS x 23. 6. 1638 Jeanne MEULEMANS + 14. 11. 1678	
	Servatius SWEERTS ° 18. 3. 1670 + 9. 8. 1737	x 15. 2. 1668 Marg. HERMANS ° ~~ca. 1686~~ 11. 2. 1636 + 4. 3. 1694	Jan HERMANS + ~~15.9.1676~~ in kerk x Marie HOUWEN + ~~23.5.1676~~ in kerk	Jan HERMANS + ~~15.9.1676~~ in kerk x Marie BIETENS
Servaes SWEERTS ° 15. 3. 1713 + 23. 6. 1779 □ in kerk	x 17. 2. 1700	Bertel PEETERS ° 12. 9. 1633 + 15. 11. 1693	Hendrik PEETERS + 17. 8. 1668 x	
	Cath. PEETERS ° 10. 6. 1672 + 19. 4. 1741	x Sept. 1663 Josyne V. D. PUTTE ° 9. 2. 1634 + 26. 9. 1693	Gertrude BECKERS Jean V. D. PUTTE ° ca. 1608 + 1667 □ in kerk x 3. 1. 1633 Marie CARPEAU ° ca. 1608 + 8. 3. 1674 □ in kerk	Jean V. D. PUTTE (de Puis) x Marie de HENNEF Jean CARPEAU x Marie EVERAERTS
x 16. 11. 1734		Servaes SWEERTS ° 13. 10. 1625 + 6. 12. 1697 x ~~20. 9. 1634~~	Lambert SWEERTS + 17. 9. 1663 x Anna V. AERSCHOT + 30. 8. 1663	Servaes SWEERTS x - Anna Gertr. BERTHENS + 1627
	Ant. SWEERTS ° 29. 4. 1668 + 2. 10. 1754 □ in kerk	Beatrix V. ASSCHE ° 30. 9. 1634 + 201. 1726	Arnold V. ASSCHE x Christine GIELIS + ~~8. 10. 1746~~	Renier V. AERSCHOT x - Marg. VAN D. HAEGENDOREN
Cath. Ant. SWEERTS ° 1. 3. 1703 + 23. 8. 1765 □ in kerk	x	Gabriel VAN HERBERGHEN ° 22. 5. 1635 + 1. 8. 1694 x Marie V. D. PLAS ° 3. 6. 1632 + 20. 2. 1710	Egide V. HERBERGHEN x Marie DELATRE François v D Plas x Elisabeth Billen + 27. 10. 1664	
	Elisab. V. HERBERGHEN ° ~~1876~~ 20. 10. 1670 + 18. 6. 1712 □ in kerk			

7. Beschouwingen over deze voorouders :

Gezien Servaes SWEERTS (vader van Ant. Balth.), de broeder was van Barbe SWEERTS x Charles VAN NERUM (grootouders van Dorothea VAN NERUM), waren Ant. Balth. en Dorothea in de 3e graad met elkaar verwant, zodat zij bijgevolg vanaf Servatius SWEERTS en Cath. PEETERS, dezelfde kwartierstaten hadden.

Niet minder dan 8 van zijn voorouders werden in de krypte der kerk van Hoegaarden begraven, hetgeen alleen aan bevoorrechtigde geslachten werd toegestaan. De voornaamheid van zijn afkomst wordt tevens aangetoond door de hoge functies die zijn voorgeslacht op geestelijk en politiek gebied te Hoegaarden bekleedde. Zo zien wij onder meer het volgende :

- zijn vader "Dominus" Servaes SWEERTS, was de grootste secretaris die Hoegaarden ooit heeft gekend ;
- zijn vaderlijke oom Pastoor Henricus SWEERTS, legde in 1754 de eerste steen van de nieuwe kerk ;
- zijn andere vaderlijke oom "Eersaeme" Hubert SWEERTS, verzekerde er van 1755 tot 1757 het burgemeesterschap en werd vervolgens tot rekenplichtige in de Dorpsraad aangesteld ;
- zijn vaderlijke tante Clara Cath. SWEERTS was kloosterzuster te Tienen ;
- zijn moederlijke tante "Domina" Maria Anna SWEERTS, was begijn te Tienen ;
- zijn kozijn Deken Joannes SWEERTS was de ziel der samenzwering tegen de Fransen tijdens de Revolutie ;
- zijn grootvader "Sieur" Servatius SWEERTS, was brouwer en schepen in de Regantie.
- zijn moederlijke grootvader "Dominus" Ant. SWEERTS, was van ca. 1697 secretaris-griffier der "Vrijheid Hoegaarden". Deze ging over op zijn schoonzoon en kleinzoon, zodat dit vooraanstaand ambt gedurende een ganse eeuw (1697-1794) zonder onderbreking, door 3 opeenvolgende generaties uit hetzelfde geslacht werd verzekerd.
- zijn grootmoeder Cath. PEETERS, was de zuster van de onvergeetbare Deken Henricus PEETERS, die in 1739 een studiebeurs stichtte voor de nakomelingen van zijn zuster ;
- zijn andere grootmoeder "Domicella" Elisabeth VAN HERBERGHEN, was de zuster van "Domicella" Maria Cath. VAN HERBERGHEN, begijn te Tienen ;
- zijn overgrootvader Pieter SWEERTS, was de broeder van Begijn Anna SWEERTS ;
- zijn overgrootmoeder Marg. HERMANS, was de zuster van "Eersaeme" Jan HERMANS, meier te Oorbeek, van Kanunnik Arnoldus HERMANS en van Begijn Anna HERMANS ;
- zijn overgrootvader Bertel PEETERS, was Burgemeester te Hoegaarden in de 2e helft der XVIIe eeuw ;
- zijn overgrootmoeder Josyne VANDEN PUTTE, was de zuster van Maria Anna VANDEN PUTTE, Meesteresse van het Begijnhof te Tienen en van Plebaan - landdeken Jan VANDEN PUTTE. Deze was de eerste van een lange reeks bloedverwanten, die vanaf 1663 tot 1841 het Pastoorsambt te Hoegaarden, in eigen en aanverwante families wist te bewaren ;
- zijn betovergrootvader "Meester" Jan HERMANS, was Voorzitter der Schepenen te Hoegaarden in 1675 ; *na y. d. meier van 1675 tot 1679*
- zijn betovergrootmoeder Marie HOUWEN, was de zuster van Deken Arnoldus HOUWEN ;
- zijn andere betovergrootmoeder Gertrude BECKERS, was verwant met Meier Pieter BECKERS uit Sluizen, Schepen te Meldert en leenman van de Heer van DURAS ;
- zijn overbetovergrootvader Jan HERMANS de oude, was Schepen te Hoegaarden ~~van 1629 tot 1671~~ ;
- en ten slotte was zijn overbetovergrootmoeder Marie BIETENS, verwant met rentmeester Guill. BIETENS uit Hoegaarden.

8. Beschrijving der aanverwante families :

FAMILIE SWEERTS :

Uit deze lange opsomming blijkt voldoende de afkomst van Ant. Balth. SWEERTS, gesproten uit de meest vooraanstaande geslachten van de streek, die er gedurende lange tijd een grote rol speelden en hun naam in de plaatselijke geschiedenis brachten.

Zij die er echter het langst de politieke en geestelijke scepter hebben gezwaaid waren de SWEERTSEN. Daarom volgt hierna een genealogische schets der stamvertakkingen waaruit Ant. Balth. SWEERTS langs vaderszijde en Dorothea VAN NERUM langs grootmoederszijde zijn gestamd.

Het geslacht SWEERTS is afkomstig uit Bost en verscheen te Hoegaarden in 't begin der XVIIe eeuw, waar twee vertakkingen zich snel tot de hoogste ambten wisten op te werken en de gemeentepolitiek van de ganse XVIIIe eeuw beheersten.

(vervolgt)

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE -UITGAVE : VAN NERUM ; MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

Maandelijke uitgave nr 38 van de bloemaand (mei) 1963

ART. 183 : BEBOUWDE EIGENDOMMEN VAN JACOBUS VAN NERUM (vervolg van art. 181).

2° De oude brouwerij op de Vroente.

- Op onze familietentoonstelling van 20 april 11, kende de pentekening van de oude brouwerij VAN NERUM een grote belangstelling. De wedersamenstelling hiervan werd bewerkt door de technisch tekenaar de Heer RIVIR, aan de hand van oude kadasterplannen, fotos en zeer nauwkeurige inlichtingen verstrekt, door onze stamgenoot Cecile DEBROECK. De betoonde interesse wordt gerechtvaardigd door het feit, dat deze gebouwen als de bakermat van onze stamvertakking worden beschouwd, zodat onderstaande beschrijving dan ook de moeite lonen zal. Zij werd geput uit de brouwregisters van Hoegaarden (1) en de memorieschriften der familie (2).

A. Oprichting van "La Brasserie de la Gethe".

- Na zijn huwelijk in april 1723 met Barbe SWEERTS, stelde onze stamvader Charles VAN NERUM (3), op St. Corneliusdag (16 SEP) van het volgend jaar, zijn brouwerij open. Zij was gelegen op de Vroente aan de Grote Brug en droeg de naam "Brasserie de la Gethe". Dit gebeurde op een donderdag van Hoegaarden-kermis en het zal er wel een bierfeest geworden zijn, want om kliente maken, moest men eerst goed laten proeven.

- Ter vereeuwiging van deze dag had Charles VAN NERUM, langs de voorzijde in de uitsprong der grote schuur, een witte Gobertange-steen laten aanbrengen, waarin het beeld van St Cornelius uitgebeiteld stond, met onderaan het jaartal "Anno 1724". Hieruit mag besloten worden dat hij zijn hoeve en paenhuis onder de bescherming van de H. Cornelius had gesteld, zodat het erf ook "St Cornelius-pachthof" werd genoemd. Deze heilige bleef later door de familie, als schutspatroon der "Gulden Lelie" bewaard (4).

- Mogelijk heeft Charles zijn hoeve en brouwerij zelf gebouwd, maar het is meer waarschijnlijk dat hij ze aankocht, of als bruidschat der SWERTSEN ontving. Tussen april 1723 en september 1724 schijnt hij er echter de nodige veranderingen te hebben aangebracht om het gebouw tegelijkertijd als paenhuis, erf en woonhuis te kunnen bezigen.

- Het was een ruim pachthof, in vierkantsvorm gebouwd volgens de Waalse hoevenstijl, voorzien van twee ingangspoorten, een woonhuis, schuren, stallen en andere bijgebouwen, waaronder een brouwerij en later ook een stokerij, een mesthof, hof en blok, groot zijnde 52 roeden (5). In dit pachthof, dat bij de mooiste hoeven van Hoegaarden gerekend werd, heeft Charles VAN NERUM gedurende 23 j. met zijn gezin gewoond. Al zijn kinderen werden er geboren en snel heeft hij er zich tot een der grootste en rijkste brouwers uit de streek weten op te werken.

- In 1747 bouwde hij achter zijn nieuw woonhuis op de Molenweg (huidige Pastori j) en plaatste vermoedelijk een opziener in het pachthof aan de Vroente. Met het overvloedig bouwmaterieel liet hij op de hoek van 's heerenstraete (6), een kleine XVIIe eeuwse afspanning herstellen en omvormen tot hoeve en herberg, waar uitsluitend bier uit de brouwerij VAN NERUM werd getapt. Deze dankwinkel kreeg de naam " 't nieuw huys" en zou bewoond geweest zijn door Servaes SWEERTS (7). Hiermede had Charles VAN NERUM niet alleenlijk zijn brouwerij, maar ook een eigen verbruiksinstelling, allen eigendommen die hij in 1754 als waarborg stelde, voor de opbouw van de nieuwe kerk.

(1) RA. SGL/Hoeg. n° 4270 tot 4283

(2) nagelaten door Elisabeth VAN NERUM, Dr. Jean Bt. VAN NERUM, Eduard VAN NERUM en de gezusters VAN NERUM.

(3) Zie Fam. schoon art. 47 en 48.

(4) Zie Fam. schoon art. 77 para. 3.

(5) Zie Fam. schoon blz 49 en Fam. spiegel Pl. 2.

(6) vroegere benaming van huidige Doelstraat en Nieuwstraat

(7) Dubbel huis gelegen Ernest Ourystraat 2-4 te Hoeg. huidig eigendom van onze ouderdomsdeken. Deze Servaes SWEERTS werd * 1725 en x 1749 met Josyne GROETAERS.

B. Jacobus VAN NERUM neemt het paenhuis over.

- Na de dood van Charles in september 1757 werd de brouwerij door zijn weduwe voortgezet, geholpen door haar zoon Jacobus (8). Deze huwde in maart 1768 met Cath. VAN AUTGAERDEN uit het aanpalend pachthof (huidge hoeve LEBEGGE), en vestigden zich op het St Cornelius-erf. Ingevolge de afwezigheid van Charles VAN NERUM was het brouwersrendement aanzienlijk geslonken, maar na de dood van Barbe SWEERTS in NOV. 1778, kwam de brouwerij in 't bezit van hun zoon Jacobus, die ze snel terug aan de kop bracht.

- De bierproduktie nam zodanig toe, dat het woonhuis in biermagazijn diende omgevormd, terwijl Jacobus zich in de Nieuwstraat ging vestigen, in een huis dat als erfgoed van zijn ouders stond aangeschreven (9). Dit gebeurde rond 1786, zodat al zijn kinderen nog in de ouderlijke hoeve op de Vroente geboren werden.

- In 1793 tijdens de slag bij Neerwinden, viel een bende soldaten het dorp binnen. Op de St Corneliushoeve haalden zij de dieren uit de stallen, plunderden levensmiddelen en stro, bedronken zich aan het smakelijk bier en verwoestten achteraf een groot deel van de stokerij-instelling. Hierdoor maakte "La Brasserie de la Gêthe" en inzonderlijk de stokerij, tijdens de franse bewindperiode een zware crisis door, die pas een einde nam met de val van Napoleon.

- Maar toen was Jacobus 77 j. geworden en ontbrak de nodige energie, om met dezelfde kracht van vroeger de brouwerszaak nog langer te behartigen. Hij werd nochtans bijgestaan door zijn zoon Joannes Bapt., die voorbestemd was om zijn vader als brouwer en stoker op te volgen, maar de wederopstanding uit de benarde tijd van onlusten, troebelen en oorlogscontributies, verliep niet vlot.

- Gezien Jacobus tijdens de revolutiejaren, vanaf 1796 bij de "conspiratie" tegen de Franse overheersers betrokken werd, en zijn woonst ter beschikking had gesteld van Deken SWEERTS, om de geheime inzegening der huwelijken te laten doorgaan, zal hij ook wel de grote schuur van zijn pachthof hebben afgestaan, om in de Besloten Tijd 's nachts in 't geniep de heilige mis te laten opdragen. Hetzelfde geldt ook voor de brigands, die zich tijdens de conscriptietijd overal op de hoeven verstopten, zodat "La Brasserie de la Gêthe" niet vreemd zal geweest zijn aan de akties der samenzweersers, waarin Jacobus VAN NERUM een vooraanstaande rol heeft gespeeld.

C. Joannes Bapt. VAN NERUM koopt het pachthof.

- In februari 1824 overleed Jacobus en zijn eigendommen werden openbaar verkocht, om tot de deling onder zijn kinderen te kunnen overgaan. Deze kochten echter de bezittingen van hun vader grotendeels terug in. Joannes Bapt. VAN NERUM (x Albertina DUMONT) schafte zich de St Corneliushoeve met de brouwerij van zijn vader en grootvader aan (10). Dadelijk liet hij het woonhuis opnieuw in bewoonbare staat brengen en nam er in maart 1826 zijn intrek met zijn gezin. Kort daarop bracht hij ook de jenever-stokerij terug aan gang, die stilaan de bierbrouwerij zou overtreffen. Een opborrelende bron, gelegen op de straat langs de buitenmuur van de stokerij, werd uitgebaat tot het bekomen van mineraalhoudend water (11).

- Rond 1828 kon "La Brasserie de la Gêthe" opnieuw wedijveren met de grootste brouwers uit de streek, maar nieuwe tijden van tegenspoed stonden te wachten. Tijdens de septemberdagen van 1830 trok de divisie van Generaal CORTHEYLIGERS door Hoegaarden, plunderde de brouwerijen en hoeven en dreigde zelfs het dorp in brand te steken, uit vergeldingsmaatregel voor een roekeloze aanval, begaan door enkele onvoorzichtigen.

- In AUG 1831 keerden de Hollanders weer en na hun nederlaag bij Boutersem, werd de gemeente andermaal door tuchtloze bendes van Generaal DAINE geplunderd, die van uit Luik waren opgerukt, om achteraf door de ter hulp gesnelde Franse troepen te worden bezet. Tot op het einde van het jaar logeerden franse soldaten op de St Corneliushoeve, die bij hun vertrek de brouwketel vernielden.

(8) Zie Fam. schoon - art. 121.

(9) Zie Fam. schoon - art. 181

(10) Zie Fam. schoon - blz 214 - Deel 2

(11) de talrijke bronnen van Hoeg. bevatten bacteriologisch zuiver en goed gefiltreerd water, met weinig chloor, maar rijk aan ijzer en zwavelwaterstof, een zekere hoeveelheid kooldioxyde inhoudend gunstig voor de spijsvertering en geladen met radio-actieve bestanddelen, nodig voor de gezondheid. Het mineraal water van Hoeg. is voedzaam, prikkelt de eetlust en bevordert de spijsvertering, door de opwekkende en versterkende minerale stoffen die het inhoudt. Bovendien werd de aanwezigheid van solfer in verdunde colloïdale vorm vastgesteld, gemakkelijk verteerbaar en nuttig voor het organisme. Deze laatstgenoemde bestanddelen maken de meerderheid uit van het Hoegaards bronwater.

D. "Distillerie et Brasserie VAN NERUM".

- In NOV 1832 stierf Joannes Bapt. VAN NERUM, ingevolge een heersende typhusepidemie. Van al zijn kinderen waren alleenlijk Jean Bapt. en Charles meerderjarig, onderscheidelijk 24 j. en 21 j. 10 m. oud. Doch eerstgenoemde studeerde in de geneeskunde, zodat de Familieraad in JAN 1833 besloot, dat Charles de brouwerij zou overnemen, om als broodwinner op te treden.

- Het paenhuis kreeg de nieuwe benaming "Distillerie et Brasserie VAN NERUM". Charles liet de brouwerij herstellen, terwijl Jean Bapt. die zich vanaf 1834 in een der woonvertrekken als geneesheer had gevestigd, zijn eerste fondsen ter verbetering van het pachthof inzette, zodat Charles er vrij spoedig in gelukte, de winstgevende zaak van zijn vader weer vlot te krijgen.

- Zijn jeugdige ouderdom was evenwel een beletsel, om zich met de grote en ervaren brouwers uit de streek te durven meten, zodat hij bij de middelmatigen gerekend bleef. Dit bracht bij Charles, die uit een groot en rijk brouwersgeslacht was gesproten een zekere teleurstelling en een gevoel van minderwaardigheid teweeg, die hem naar andere beroepsmogelijkheden deden uitzien. Einde 1837 huwde hij met Barbe SMOLDERS uit Cumtich en zegde de brouwerszaak op, om zich als meester-molenaar op de molen van Daelhem bij Vissenaken te gaan vestigen (12).

E. Livinus vervangt zijn broeder.

- Het vertrek van Charles schaadde ontegensprekelijk de brouwerij, want zijn jongere broeder Livinus, die hem begin 1838 verving, was amper 18-1/2 jaar en bovendien gans onervaren inzake bierbrouwen en geneverstoken, gezien hij zich nooit op dit ambt had afgestemd. Maar geleidelijk kwam er toch verbetering in de toestand, tot wanneer meningsverschillen oprezen met zijn oudste broeder Jean Bapt., die zich op zijn ontwikkelingsgraad beriep om de wetten aan Livinus te spellen. Deze laatste die met de leiding der brouwerij en stokerij was belast, dulde deze inmengingen niet, waardoor allengs meer en meer misverstanden oprezen.

- In NOV 1840 huwde Jean Bapt. met Marie Anne Louise MARYSSAEL uit Leysle (13) en bleef in afwachting op de ouderlijke hoeve wonen. Maar wanneer ook Livinus op zijn beurt over zijn aanstaande huwelijk sprak, en zich eveneens op het St Cornelius-pachthof wilde vestigen, verzette Jean Bapt. zich hiertegen, hetgeen hoge woorden ten gevolge had. Livinus die zijn meerderjarigheid had bereikt, weigerde nog langer onder het toezicht van zijn broeder te staan en eiste zijn part uit het nalatenschap van zijn vader. In JAN 1841 trad hij in het huwelijk met Monique CIPERS (14) en verliet de brouwerij, om zich als bakker-winkelier in te stellen. Met een zekere angst vroeg men zich af, wat er van de eens zo vermaarde brouwerij VAN NERUM geworden zou.

- Op 26 februari 1841 werd door Notaris PUTZEYS uit Hoegaarden tot de verkoop van de "Distillerie et Brasserie" overgegaan. De gebroeders Jean Bapt. en Charles kochten echter het pachthof gezamenlijk terug in voor 11.000 Fr. en bekwamen onderscheidelijk 1/4 = 13 a. en 3/4 = 39 a., zodat Livinus zijn deel ontving, dat na afrekening van alle onkosten nog 3.008 Fr. bedroeg. Sindsdien bleef er tussen Livinus en zijn broeders, ten rechte of ten onrechte, een zekere breuk bestaan, die ofschoon later terug bijgelegd, toch nooit tot een ware verzoening komen zou.

F. Charles VAN NERUM wordt eigenaar-brouwer.

- Ondertussen was de vrouw van Charles in FEB. 1841 gestorven, zodat deze in 1841 op aanvraag van zijn familie naar Hoegaarden weerkeerde, om de brouwerij opnieuw te leiden. In OKT van datzelfde jaar traden de gebroeders Jean Bapt. en Charles uit de onverdeeldheid. Eerstgenoemde bouwde zijn nieuwe woonst op het deel dat hij had ingekocht (15) en ging er zich in AUG 1842 vestigen, waardoor Charles alleen-eigenaar werd van het pachthof dat eens aan zijn overgrootvader had toebehoord. Pas na deze verwarde toestand, die 5 jaar had geduurd, begon de "Distillerie et Brasserie VAN NERUM" terug te herleven en kon opnieuw op doeltreffende wijze met de grote brouwers wedijveren, om weldra haar vroegere reputatie te verwerven. Charles had zijn zelfvertrouwen terug gevonden en werd een waardige nakomeling uit het vermaarde brouwersgeslacht.

(vervolgt)

(12) destijds eigendom van Frederic HUENS, oom van Barbe SMOLDERS

(13) overgrootouders van onze stamgenoot Henri QUINOT uit Molenbeek

(14) Zij werden de moederlijke grootouders van onze ouderdomsdeken

(15) Was gelegen langs de rechterzijde van de tuin, palend aan de Vroente. Huidige woning van Dr. L. Lodewijckx.

ART. 184 : Stb. IV/3 "DOROTHEA VAN NERUM x ANT. SWEERTS xx Ph. DE ZANGRE,
Familie SWEERTS (vervolg van art. 182).

- De twee hoofdtakken van dit geslacht hadden als oudst bekende stamouders :

- 1° Servaes SWEERTS x Jeanne MEULEMANS uit Hoegaarden.
- 2° Servaes SWEERTS x Anne Gertrude BERTHENS uit Bost.

De voornaamste en de voor ons meest belangrijkste is namelijk de tak uit Hoegaarden gezien Anthoon Balthazar SWEERTS en Dorothea VAN NERUM er uit gesproten zijn.

A. Eerste stamvertakking.

I. SERVAES SWEERTS : + 15. 12. 1664 en x 23. 6. 1638 met Jeanne MEULEMANS (+ 14. 11. 1678).

Zij woonden in de Doelstraat op een klein erf. Van hen zijn 6 kinderen bekend, zoals blijkt uit de delingsakte van 11. 9. 1670.

- a. Elisabeth ° 24. 7. 1638 x François FRANCX.
- b. Anna ° 31. 1. 1644 + vóór 1696. Was begin te Tienen.
- c. Anna (?) ° ca 1645 + 8. 5. 1724 x 16. 2. 1676 met Jean DE MOULIN (+ 10. 7. 1724).
- d. Pieter (volgt onder II)
- e. Jan + vóór 1685 x Angela BORMANS (+ 19. 12. 1685).
- f. Lowijs.

II. PIETER SWEERTS : + 30. 11. 1686 en x 15. 1. 1668 met Margr. HERMANS (1).

Hij was landbouwer en woonde vermoedelijk op de vaderlijke hoeve. De akte van nalatenschap onder hun kinderen werd opgemaakt op 6. 4. 1694.

- a. Johanna ° 28. 9. 1668 ss Ludovicus HERMANS (2) en Anna SWEERTS (tante). Was x met Sebastianus VAN STEEN-WEGEN.
- b. Servatius (volgt onder III).
- c. Michel ° 13. 1. 1672 ss Michel LEYS en Begijn Agnes VAN HERBERGHEN. Was x met Cath. VAN HAGENDOREN, van wie Lucie. Zij woonden te Herent waar Michel verm. + vóór mei 1718.
- d. Marie ° 2. 3. 1674 ss Tossijn SWEERTS en Marie HOUWEN (grootm.) Zij + 1676.
- e. Gertrudis ° 17. 9. 1676 (filia posthuma) ss Jean DE MOULIN (oom) en Gertrudis VAN DEN PUTTE.

III. SERVATIUS SWEERTS : ° 18. 3. 1670 ss Henri J. (toekomstige stiefvader) en Jeanne MEULEMANS (grootm.)

Hij x 17. 2. 1700 met Cath. PEETERS (3). Zij woonden op de Paradijshoeve (4), waar hun kinderen geboren werden. Servatius was brouwer en schepen en + 9. 8. 1737. Uit dit huwelijk sproten :

- a. Marie Barbe ° 17. 11. 1700 ss O/Past Hendrik PEETERS (5) en Barbe MAES (6). Zij + 14. 11. 1778 en was x 15. 4. 1723 (tt. Joannes VAN NERUM en Augustinus DE MENTER) met Charles VAN NERUM (7) uit Waenrode, brouwer en schepen te Hoegaarden. Zij woonden op de St. Corneliushoeve op de Vroente (8) en vanaf 1747 in de Pastorijsstraat. Zij werden beiden in de kerk begraven. Uit hun nakomelingschap stamde Dorothea VAN NERUM (9) die in 1792 trouwde met Antoon Balthazar SWEERTS.
- b. Marie Anne ° 4. 5. 1702 ss Bertel PEETERS (10) en Marie Anne BONJEAN (11). Zij + 16. 11. 1765 en was x 18. 2. 1727 (tt. Henri Hub. SWEERTS en Henri SWEERTS) met Henri HOEBANCX uit Attenhove, gezworene te Hoegaarden.

(1) ° 11. 2. 1636 ss Gertr. VAN GODTSNOVEN en VAN DER SCHRIEK. Was in 1e huwelijk geweest op 22. 9. 1661 met schepen VAN DUYNHOVEN (+ 1667), vervolgens in 1668 met Pieter SWEERTS (+ 1686) en ten slotte met Henri JANNEN. (Zie kwartierstaten blz 223).

(2) oom van dopeling. Werd ° ca 1631 + vóór 1708 en was x met Cath. KENIS.

(3) ° 10. 6. 1672 ss Gerard VAN OSMAEL en Cath. LANTENEERS. (Zie kwartierstaten blz 223).

(4) gelegen bij het Pastoorsstraatje. Mogelijk d's het ouderlijk erf in de Doelstraat, dicht bij het huidige Paradijsstraatje dat de Doelstraat met de Pastorijsstraat verbindt.

(5) oom van dopeling. Werd ° 29. 3. 1667, Priester in 1692 O/Past. in 1698, Pastoor in 1705 en landdeken in 1713. In 1738 stichtte hij een studiebeurs en + 10. 10. 1741

(6) Verm. ° ca 1660 als dochter van Notaris AERT MAES x Margr. NIJS. Zij x met Jan TAVERNIERS.

(7) Onze stamvader. Zie Fam. schoon blz 47.

(8) Zie Fam. schoon - Art. 183.

(9) dochter van Joannes VAN NERUM x Cath. BUECKENS en kleindochter van Charles VAN NERUM x Barbe SWEERTS.

(10) Oom van dopeling. Werd ° 27. 2. 1670 ss Jan REMY en Barbe WOUTERS. Huwde 1706 met Maria VANDER VORST

(11) ° 3. 10. 1661 dochter van Burg. Vincent BONJEAN x Anne VAN OSMAEL. Zij x 1683 met Hendrik BORMANS die de halfbroeder was van Cath. PEETERS (moeder van dopeling).

- c. Clara Cath. ° 17. 5. 1704 ss Jean Fr. RENENS en Clara SWEERTS. Werd Annuntiadeuster te Tienen.
 - d. Joannes ° 6. 3. 1706 ss Past. Jan VANDEN PUTTE (12) en Marie VANDER VORST (13). Overleed na zijn priester-
studies te Leuven.
 - e. Henricus ° 29. 8. 1708 ss Henri SWEERTS en Maria SCHOOLMEESTERS (14). Pastoor te Hoegaarden van 1736 tot 1779.
Legde in 1754 de eerste steen van de nieuwe kerk. Stierf op 19. 12. 1785 en werd in de kerk begraven. Was de eerste
Mombaarvader der Gulden Lelie.
 - f. Marie Elisabeth ° 6. 2. 1711 ss Pierre VAN HERBERGHEN en Elisabeth BORMANS (15). Zij + 10. 2. 1752 en was x 28. 6.
1735 (tt. Henri HOEBANCX en Petro TAVERNIERS) met Henri STRUYS (16), schepen te Hoegaarden.
 - g. Servaes (volgt onder IV A)
 - h. Henri Hubert (volgt onder IV B).
- IV A. SERVAES SWEERTS : ° 15. 3. 1713 ss Petrus GIELIS (17) en Domicella Lucia VAN NERUM (18).
Hij x 16. 11. 1734 (tt. Elisabeth SWEERTS en Marie VAN DER SICKEL) met Cath. Angela SWEERTS (19) en woonden
op de huidige hoeve CIPERS. Hij was Notaris en griffier te Hoegaarden en de ziel der dorpswisten van 1749 (20).
Hij + 23. 6. 1779 en werd in de kerk begraven. Zijn nakomelingen waren :
- a. Servaes Ant. ° 19. 8. 1735 ss Ant. SWEERTS (moederl. grootv.) en Cath. PEETERS (vaderl. grootm.) Hij + jong.
 - b. Marie Lucie ° 15. 12. 1736 ss Domicella Maria Lucia VAN HERBERGHEN (21) en Past.
 - c. Henri ° 26. 10. 1738 ss Past. Henricus SWEERTS (oom) en Marie Elisabeth SWEERTS (tante).
 - d. Marie Anne ° 18. 12. 1740 ss Ant. SWEERTS (moederl. grootv.) en Marie Anne SWEERTS (tante) Zij + 30. 12. 1777
en was x 2. 2. 1763 met Henri LOWET uit Overhespen (22).
 - e. Antoon Balthazar SWEERTS, weduwnaar van Maria Lucia SCHEPERS (23) en hertrouwde met Dorothea VAN NERUM (24)
- IV B. HENRI HUBERT SWEERTS : ° 17. 2. 1716 ss O/Past. Henri Hubert HEUSDENS en Agnes GOES (25).
Hij x 20. 11. 1736 (tt. O/Past. Henri VAN DER MOLEN en Anna VAN OSMAEL) met Anne Barbe VAN OSMAEL (26). Hij
was brouwer en rekenplichtige in de dorpsraad te Hoegaarden en woonden te Rommersom, waar hij + 27. 3. 1790. Uit
hun verbintenis sprongen :
- a. Antoon ° 20. 12. 1738
 - b. Anne Cath. ° 11. 4. 1740 x 28. 5. 1765 met Pierre Josse VANDERTAELEN.
 - c. Servaes ° 26. 7. 1742 en + na 1794. Was x 29. 11. 1766 (tt. Henri NYS en Nicolaes BRASSEUR) met Anne Cath. NYS
(27) van wie afstamming (28).
 - d. Jacques ° 19. 12. 1744.
-
- (12) moederlijke grootoom werd ° 1635, Pastoor in 1663 en plebaan-landdeken in 1692. Hij + 15. 12. 1712.
(13) Aangetrouwde tante van dopeling. Huwde 1706 met Bertel PEETERS (zie voetnota 10) en + 5. 6. 1727
(14) Verm. deze ° 21. 6. 1696 dochter van Libert SCHOOLMEESTERS x Margr. BORMANS. Zij x 1719 Jan DOTREMONT.
(15) x 1713 met Jan DUMONT. Zij was de dochter van Hendrik BORMANS x Marie Anne BONJEAN (zie voetnota 11).
(16) ° 21. 9. 1710 zoon van Brouwer Jan STRUYS x Agnes HUYBENS. Hij + 23. 8. 1788.
(17) Pastoor te Overlaar
(18) Zuster van onze stamvader. Zie Fam. schoon art. 76.
(19) ° 1. 3. 1703 dochter van Secretaris Antoon SWEERTS x Domicella Elisabeth VAN HERBERGEN (zi: volgt in de tweede
stamvertakking.
(20) Zie Fam. schoon blz. 63.
(21) Meesteresse van het begijnhof te Tienen, + 6. 2. 1749 en werd begraven in de Begijnenkerk tussen de beelden van St
Jozef en St. Catharina.
(22) Zie Fam. schoon blz. 178 punt. 5.
(23) Zie Fam. schoon blz. 80. Zij was de kleindochter van Jean Guill. SCHEPERS x Lucia VAN NERUM.
(24) Zie Fam. schoon, blz. 217. Art. 179. Zij was dus de kleinnicht van haar echtgenoot (zie voetnota 9).
(25) dochter van Joannes GOES x Agnes COLLEY. Zij was x 1704 met Henri SWEERTS, en + 28. 11. 1743.
(26) ° 31. 1. 1718. + 14. 8. 1782. Dochter van Vincent VAN OSMAEL x Gertrude VANDER MOLEN.
(27) ° 4. 8. 1742 en + 23. 1794. Dochter van Jacq. NIJS x Françoise Thérèse VAN OSMAEL.
(28) waaronder Elisabeth SWEERTS ° 1772 x 1802 met Jean Henri VAN NERUM (broeder van Dorothea) en Jacobus SWEERTS
° 1769 + 1841, Pastoor te Hoeg. van 1810 tot bij zijn dood en mombaarvader der Gulden Lelie van 1814 tot 1841. Was
de laatste pastoor te Hoegaarden uit eigen volk.

- e. Marie Elisabeth ° 31. 1. 1751 ss Jean François SCHEPERS (29) en Elisabeth SWEERTS (tante).
Zij + 23. 9. 1809 en was x 25. 8. 1780 met Jacques DOTREMONT (30). Woonden tijdens de revolutie in de huidige
hoeve CIPERS, waar Brigands werden verscholen.
- f. Joannes Hubert ° 22. 3. 1752 + 14. 10. 1805. Deken te Hoegaarden, ziel der samenzwering tegen de fransen en moe-
baarvader der Gulden Lelie van 1785 tot 1805.
- g. Jean Henri, brouwer ° 10. 9. 1754 en x 1. 2. 1780 met Anne Gertrude VAN OSMAEL van wie afstamming (31)
- h. André Ant. ° 3. 11. 1755.
- i. Josyne Thérèse ° 7. 7. 1759.
- j. Philippe Jacques ° 6. 7. 1762 + 21. 10. 1788.

B. Tweede stamvertakking :

- Voor de beschrijving van deze vertakking zullen wij ons beperken tot de rechtstreekse afstamming van
Cath. Angela SWEERTS, moeder van Antoon Balthazar.
Voor nadere bijzonderheden nopens de zijvertakkingen van dit geslacht, kan men zich tot de Redactie van ons blad richten.

- I. SERVAES SWEERTS : ° ca 1570 x Anne Gertrude BERTHENS (+ 1627) en woonden in een hoeve te Bost. De akte van na-
latenschap onder hun kinderen werd opgemaakt op 5. 3. 1629. Hun nakomelingen waren :
 - a. Lambert (volgt onder II)
 - b. Beatrijs x Tossyn NIJS
 - c. Servaes ° ca 1600 x Christine NEYS (+ 8. 9. 1676) van wie afstamming bekend (32)
 - d. Jan x Margr. VAN AERSCHOT (33).
 - e. Anna x (?) 8. 6. 1624 met Henri PASRENS en xx vóór 1629 met Adrien MAES
 - f. Luytgaerde x Jacques RANTS
 - g. Gilis ° na 1608
 - h. Dirck (wsch. Henri) ° na 1608-Vermeld in het rekwest van 1679 en nadien naar Leuven uitgeweken. Was x met
Marie JANSSENS van wie afstamming bekend (34)
- II. LAMBERT SWEERTS : ° ca 1595 + 17. 9. 1663 x Anne VAN AERSCHOT (+ 30. 8. 1663). Zij bleven in de ouderlijke hoeve
te Bost wonen. Uit hun huwelijk sproten :
 - a. Servaes (volgt onder III)
 - b. Marie ° 4. 2. 1627
 - c. Margriet ° 2. 12. 1631
 - d. Cath. ° 7. 3. 1640 + 16. 5. 1674. Zij x 27. 1. 1660 met Evrard PAENHUYS (+ voor 1674).

(vervolgt)

-
- (29) ° 8. 10. 1747 zoon van Jean Guill. SCHEPERS x Lucia VAN NERUM. Hij x met Anne VAN OSMAEL.
 - (30) ° 6. 2. 1756 ss Jacq. DOTREMONT en Beatrijs TORDOIR. Was de zoon van Jean Jacques DOTREMONT x Anne Marie
Madel. VAN SIMPHOVEN.
 - (31) waaronder Anne Cath. ° ZITTERT-LUMMEN in NOV 1782 en x met Joseph DUMONT, ouders van Jozef Libert
DUMONT, stichter der suikerfabriek te Hoegaarden.
 - (32) via hun zoon Tossijn SWEERTS x Anna VAN DEN SCHILDE en hun kleinzoon Henri SWEERTS x Anne VAN DER VOORDT.
 - (33) Zij hertrouwde later met Jacques PERSOONS, zoals blijkt uit de akte van deling van 9. 3. 1635
 - (34) via hun zoon Henri SWEERTS x Agnes TAVERNIERS en hun kleinzoon Henri x Agnes GOES of GOORTS.

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE -UITGAVE : VAN NERUM ; MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

Maandelijkse uitgave nr 39 van de zomermaand (juni) 1963.

ART. 185. : BEOUWDE EIGENDOMMEN VAN JACOBUS VAN NERUM.

De oude brouwerij op de Vroente (vervolg van art. 183.).

- In september 1844 behaalde zijn broeder Justinus zijn doctoraat in de geneeskunde en vestigde zich te Leffinghe bij Oostende, waar hij in november 1847 in het huwelijk trad met Albertina PRUVOST (1). Hun jongste broeder Eugene, die de school had verlaten, om op het pachthof mee te helpen, hernam in 1846 zijn studies te Leuven en vestigde zich in januari 1851, na zijn huwelijk met Bernardine GOETSELS uit Wijgmaal (2), als apotheker te Hoegaarden.

Hierdoor bleven op de St Corneliushoeve nog alleen Charles, zijn moeder en zijn zuster Regina wonen.

- Tijdens de daaropvolgende jaren leidde Charles een ongeregeld leven, maar wist zijn brouwerij aan kop te houden en de familiale welstand te verhogen.

In juni 1859, na jarenlang verzet vanwege zijn familie, huwde Charles in de ouderdom van 48 j., met de 26 jarige Justine DEFOOR (3), van wie hij reeds 4 kinderen had en die hem nog 3 andere kinderen schenken zou. Zijn moeder en zuster verlieten het pachthof, om zich in het voormalig huis DEGE (4) te gaan vestigen.

- Inmiddels was de "Distillerie et Brasserie VAN NERUM" tot een bloeiende zaak uitgegroeid, met een hoge bier- en jeneverproduktie. Op de hoeve stonden 16 trekpaarden in de stal, die onophoudelijk de zwaar beladen bierkarren naar de verbruikers (voornamelijk in het Walenland) voerden. Een tonnenmaker was er de ganse dag werkzaam, ter herstelling of vervaardiging van biervaten. En stoker logeerde boven de stokerij en hield er dag en nacht de ketels in werking, terwijl de produktie en hoedanigheid van bier en jenever, zorgvuldig door een meestergast in het oog werd gehouden.

- Het voormalig St Corneliuspachthof met brouwerij en stokerij, schonk bovendien werkgelegenheid aan zeven knechten en een meid, zodat Charles VAN NERUM terecht de titel van "Meester-brouwer" verdiende, die de voorouderlijke brouwerstradities in ere hield. In de nagelaten memorieschriften bleven notas uit de brouwregisters bewaard, die ons een beeld schenken nopens de wijze, kwaliteit en verbruik van het door onze voorouders gebrouwde bier (5).

G. Bouwwijzigingen aan het pachthof.

- In 1865 waren er te Hoegaarden nog 13 bierbrouwerijen en 8 jeneverstokerijen in volle bloei. Zij bereikten een gezamenlijke jaarproduktie van 20.082 Hl. bier en 26.135 Hl. alkool. Hiervan produceerde Charles VAN NERUM meer dan 2.000 Hl. bier en 4.000 Hl. alkool. Niet verwonderlijk dan dat de "Brasserie et Distillerie VAN NERUM" later door de geschiedschrijver Alph. WAUTERS, in zijn "Histoire des Communes Belges" vermeld werd (6).

(1) Zij werden de grootouders van onze stamgenote Marie VAN NERUM uit Leffinge.

(2) Grootouders van René VAN NERUM uit Vilvoorde.

(3) Groot- en overgrootouders van de huidige generatie VAN NERUM uit Hoegaarden.

(4) Gelegen in de Nieuwstraat, tussen de grote brug en de oude woning van Jacobus VAN NERUM (Sie D 229), behorend aan Charles VAN NERUM, die het aan zijn moeder en zuster verlooft.

(5) Deze zeer vermeldenswaardige gegevens zullen later afzonderlijk behandeld worden, waardoor de stamgenoten opnieuw in de mogelijkheid zullen gesteld worden, hun eigen bier te brouwen.

(6) Histoire de Hougaerde, p. 5.

- De brouwerszaak op de Vroente breidde zich zodanig uit, dat Charles in 1865 tot een reeks bouwwijzigingen van zijn pachthof overging (7). Vooreerst liet hij de rechtervleugel verlengen en tot een viervoudig bier- en jenevermagazijn inrichten. Dan werd de brouwerij verbeterd, een bureel opgericht en de mouterij naar de behoeften aangepast. De stallen werden gemoderniseerd, de schuur aanzienlijk verbreed en een ruime werkplaats voor de tonnenmaker voorzien. Ook liet Charles achter de grote schuur, een reeks stapelplaatsen voor de biertonnen en een loods voor de karren bouwen, terwijl boven de ingangspoorten, de graan- en hopzolders werden doorgetrokken. En tenslotte legde hij een lust- en moestuin aan, waarin hij onderscheidelijk een weelderig speelhuis en een ruim bakhuis liet bouwen.

- Tijdens de afbraak van de vroegere uitsprong ter verbreding der grote schuur, deed zich nochtans een ongeluk voor. De witte St Corneliussteen (8) viel ten gronde en werd vernield. Zulks voorspelde groot onheil voor het pachthof, want sedertdien verscheen bij duistere nacht de weerwolf op het erf, die met een zware keten tegen de nieuwe muur zwaaide, op de plaats waar eens het fiere symbool had geprikt. Brouwer VAN NERUM hing alsdan een nieuw St Corneliusbeeld op, maar de volgende morgen lag het, tot dodelijke angst der inwoners, verbrijzeld ten gronde. Toen kwam Pastoor DEELEN de hoeve zegenen en de weerwolf bleef tijdelijk weg. (9).

H. Julien VAN NERUM volgt zijn oom als brouwer op.

- In april 1871 overleed Charles, terwijl zijn oudste zoon Achille pas 17 j. was geworden en zijn eerste jaar in de veeartsenijkunde had aangevangen. De daaropvolgende zonen François en Arthur waren onderscheidelijk 15 en 12 j., zodat de voortzetting der brouwerszaak andermaal een probleem werd. In afwachting wierf Wwe. VAN NERUM een beheerder aan tegen een ronde jaarwedde van 10.000,- Fr. Maar dit bedrag viel te duur uit, zodat beroep gedaan werd op een familie. De keuze viel op Julien, de 29 j. zoon van Livinus VAN NERUM, die van in de zomer 1872 het beheer der "Brasserie et Distillerie" begon waar te nemen.

- Deze keuze wijst op het feit dat de breuk met Livinus tot het verleden behoorde, met uitzondering nochtans vanwege Dr. Jean Bapt. VAN NERUM, die na de dood van zijn broeder Charles, geen enkel woord meer nopens de brouwerij in zijn "Mémoires" neerschreef, hetgeen laat vermoeden dat hij niet akkoord ging met de aanduiding van zijn neef Julien.

- Vanaf het ogenblik dat de nieuwe beheerder op het pachthof verscheen, dook echter de weerwolf terug op, zodat het verhaal nopens de St Corneliussteen andermaal de ronde deed. Op zekere avond werden de bewoners van het pachthof opgeschrikt, door het knarsend geluid van een ijzeren keten die over kasseien van het binnenhof sleepten en tot in de woonkamer doordrong. Achille die juist met verlof was, werd door zulkdanige vrees aangegrepen, dat hij er kort daarop in augustus 1872 van overleed.

- Julien zwoer zijn kozijn te wreken en plaatste zich bij maanloze nachten op de uitkijk, gewapend met een ijzeren staaf. Na vergeefs wachten dook het boze dier weer op. Geluidloos poogde Julian de wolf langs achter te naderen en trof hem op het hoofd. Huilend vluchtte de logge gedaante langs de achterpoort weg en werd sindsdien nooit meer weergezien. De volgende dag liep de opziener der stokerij, een zekere ZENEBOURG uit Rommersom, met een zwaar verband rond het hoofd. Had hij voor weerwolf gespeeld, om zich op het "Pachteske VAN NERUM" (10) te wreken, omdat zij nooit op zijn voorstellen was ingegaan. In elk geval werd hij door Julien uit het pachthof gejaagd en door de 29 jarige Jacobus VAN DEN BUSSCHE (11) als nieuwe opziener vervangen, terwijl Clement STOCKMANS er als tonnenmaker aangeworven werd. (12).

- In februari 1873 trad Julien VAN NERUM in het huwelijk met zijn 40 jarige tante Justine DEFOOR, zodat hij de stiefvader werd van zijn minderjarige rechtstreekse kozijns en nichten (13). Bovendien schonk Justine hem nog 2 zonen die jong stierven en een dochter Alphonsine. Julien was goed voor de kinderen van zijn oom Charles en beschouwde hen als zijn eigen kinderen.

- Als nieuwe meester op de brouwerij VAN NERUM, beheerde hij de zaak in eer en geweten, als waardige nakomeling uit het oude brouwersgeslacht. Het bier dat hij vervaardigde was zo krachtig, dat soms beweerd werd dat hij een os in zijn ketel brouwde, terwijl "Soldat" die aan het hoofd van 5 arbeiders stond, de jeneverproductie bestendig opdreef. Hij was de rechterarm en vertrouwensman van Julien en wanneer zij samen met koets en paard hun klanten bezochten, werd er rijkelijk in de herbergen betaald.

(7) Zie Kadasterplan Hoeg. 1865; art. 1475. Aan de hand van dit plan werd de reconstructietekening der oude brouwerij opgesteld, die op onze Familietentoonstelling van 20 april 1963, zoveel bijval genoot.

(8) Zie art. 183. para. 2. A.

(9) Dit overleveringsverhaal bleef bewaard door de tonnenmaker Jules EVRARD, vader van wijlen Marin EVRARD.

(10) Zo werd de Weduwe van Charles VAN NERUM in het dorp genoemd.

(11) Bijgenaamd "Soldat" en afkomstig uit Jabbeke. Was als soldaat in 1870 uit Vlaanderen gekomen en in de streek van Goedsenhoven achter gebleven. Daar huwde hij Josephine ANDRIES, zij vestigden zich te Hoegaarden en werden de grootouders; van Yvonne SCHOOF (x Marcel VAN NERUM - Stb. VIII/19).

(12) Laatste mededelingen gedaan door Marin EVRARD, enkele dagen voor zijn dood (+ 14. 2. 1963).

(13) Dit waren François ° 1856 (x 1879 Mathilde DAVIDTS), Arthur ° 1859 (x 1889 Leontine DESWERT), Elisa ° 1816 (x 1881 Edmond DEBROECK) en Valentine ° 1869 (x Gust. DUROCHIEZ).

Op zekere dag toen zij zich te Meldert bevonden, werden zij door enkele mannen in het jeneverdrinken uitgedaagd. De kruiken werden bovengehaald en wanneer de uitdagers reeds lang bedronken waren, goten Julien en Soldaf nog enkele borrels door hun keelgat, waarop beweerd werd dat die mannen uit Hoegaarden trechters in hun lijf hadden.

- Rond 1885 dreef Julien ook nog de voorspoed van het pachthof op, door de inrichting van een doorvoerhandel in stieren, die regelrecht van het station naar de Vroente gedreven werden, alvorens naar het slachthuis te worden gebracht. En telkens de statiestraat dreunde onder het gewicht der brullende stieren, was het ganse dorp te been, om de onversaagde mannen uit de St Corneliushoeve, te midden van deze woeste dieren te werk te zien.

- In 1890 bij het opmaken van een inventaris stonden in de stallen van het pachthof, 9 paarden, 12 koeien, 20 stieren, 6 kalveren, 6 varkens, 8 schapen, 40 hennen, 35 duiven, 10 eenden, 15 konijnen en een waalkonijn. Deze cijfers laten toe uit te maken, dat alles gericht was op de uitvoer van jenever en bier en op de doorvoerhandel van stieren, terwijl het (Landbouwbedrijf op de tweede plaats kwam, ofschoon er twee stalknechten in dienst waren.

- Datzelfde jaar overleden Elisa VAN NERUM en haar echtgenoot Edmond DEBROECK en kwam hun 7 jarig dochtertje Cecile (14) op de hoeve bij haar grootmoeder inwonen, terwijl Julien voor haar een tweede vader werd. Kort daarop, namelijk in januari 1891 werd het pachthof door overstroming getroffen. De Grote Gete trad uit haar oevers, het water stroomde over de laag gelegen Vroente en liep de hoeve binnen. Op het nippertje konden de dieren worden gered, die langs achter in de weiden werden gedreven. Snel reikte het water tot op 2 m. hoogte. Kelders, woonvertrekken en stallen werden overstroomd. Het water spoelde over de brouw- en stoekketels, hetgeen grote schade veroorzaakte. De inwoners waren naar het hoger gelegen pachthof VAN AUTGAERDEN (15) gevlucht. Gedurende drie dagen bleef het water op zijn zelfde peil en het was de grootste natuurramp, die het pachthof ooit had meegemaakt.

- Het is echter ontegensprekelijk bewezen, dat de "Brasserie et Distillerie VAN NERUM" tot aan de overstromingen van 1891, tot de grootste en meest renderende brouwerijen van Hoegaarden behoorde en ver boven de brouwerij LORIERS uitstak, die pas vanaf 1905 een hoge vlucht begon te nemen, omdat de meest geduchte konkurentie uitgeschakeld was.

I. Ondergang der Brouwerij VAN NERUM.

- Rond datzelfde tijdstip had de brouwerij op de Vroente haar hoogtepunt bereikt, want buiten het wit en bruin bier, lagen ook de plannen klaar om blond bier op de markt te brengen, terwijl de modernisatie der instellingen in 't vooruitzicht werd gesteld. François (16) had zich na zijn huwelijk in 1879 op de Kleine Molen van Overlaar gevestigd, zodat zijn jongere broeder Arthur voorbestemd werd, om eens zijn stiefvader als brouwer op te volgen. Hij had de nodige studies volbracht op het College te Namen en was achteraf als vertegenwoordiger ingezet op de brouwerij VAN NERUM die op weg was de meest vermaarde brouwerszaak te worden uit het gewest.

- Maar toen speelde zich een drama af, dat tot de volledige ondergang leidde en rampspoedige gevolgen uitlokte. Julien VAN NERUM onderhield geheime relaties met zijn 24 jarige koemeid, Elisabeth 's HEEREN uit ZOUTLEEUV (17), relaties die rond 1893 waren begonnen en sterker en sterker uitgroeiden, om in 1896 aanleiding te geven tot een echtelijke breuk. Verleid door deze jonge vrouw verliet hij het pachthof, om met haar te gaan samenwonen. Hierdoor bleef Ma Brug (18) alleen op de hoeve achter, want de kleine Cecile DEBROECK was ingevolge dit drama, eerst naar haar familie te Strée en later naar St Truiden overgeplaatst.

- Op korte tijd had Julien, omwille van een koemeid, een werk vernietigd, dat door 4 opeenvolgende geslachten in ere was gehouden. Bovendien had hij afgebroken met de oude tradities van zijn voorouders, de welvaart aan zijn nakomelingen ontnomen en de ganse familie, die meer dan 170 jaar in groot aanzien stond, in de schande gebracht. Het is de droevigste bladzijde uit onze geschiedenis, maar een familiebiografie die voor het nageslacht wordt opgesteld, dient de feiten getrouwvol weer te geven, opdat de latere generaties de goede voorbeelden van hun voorouders zouden navolgen en de slechte weren. Een geslacht wordt ten andere niet beoordeeld naar één enkeling, maar wel volgens de daden van de ganse stam.

(14) Heeft meegeholpen aan de rekonstruktie-tekening van het oude pachthof

(15) Destijds bewoond door Jozef VAN AUTGAERDEN (x Constance ADAMS). Zie genealogische schets, blz. 221.

(16) Zie voetnota 13.

(17) * 1869 dochter van Henri, Martin, Joseph 's HEEREN en Anne Christine PULINCKX.

(18) Zo werd Justine DEFOOR door haar nakomelingen genoemd, omdat zij aan de grote brug woonde.

- Dit droevig voorval deed andermaal de oude vete tussen de stamvertakkingen van Charles en Livinus losbreken, hetgeen zeer nadelig inwerkte, op de familie-gilde, ofschoon de andere kinderen van Livinus niet voor hun broeder Julien konden instaan. De toenmalige ouderdomsdeken Eduard VAN NERUM poogde tevergeefs het geschil te regelen, maar de saamenhorigheid was geknakt. Zelfs de Eerraad der Gulden Lelie, samengesteld uit Burgemeester L. LEDERWICKX, Notaris Ridder L. ROSSEUW en Pastoor VAN GUCHT, stond onmachtig en kon de ineenstorting der gilde niet beletten (19).

- Was er ondertussen op het pachthof gebeurd? Ma Brug, zo hard door het noodlot getroffen, had na het vertrek van haar man, beproefd om samen met haar zoon Arthur en de knechten de brouwerij verder te zetten, waarin zij echter niet gelukten. Daarop werd de zaak verhuurd aan een zekere PELEGRIN uit Bershem St. Agatha. Na diens dood rond 1900 werd de eens zo vermaarde St. Corneliushoeve gelijkwideerd.

- Justine DEFOOR had Hoegaarden verlaten, om zich bij haar dochter Alphonsine in Elsene te gaan vestigen (20). Het pachthof op de Vroente, waarvan Ma Brug na de dood van haar eerste echtgenoot het vruchtgebruik had, werd door de erfgenamen (21) verkocht voor de lage som van 12.500 Fr. aan de Coöperatieve Melkerij. Dat was het treurig einde van een 176 jarige brouwersgeschiedenis. De St. Corneliushoeve die bijna twee eeuwen lang de familiale welstand had verzekerd en steeds tot de groten uit de Hoegaardse biernijverheid gerekend werd, stierf samen met de familie-gilde in de dageraad der XXe eeuw.

J. Afbraak van het pachthof.

- Nieuwe meesters verschenen op de Vroente en tal van wijzigingen grepen plaats. De linkervleugel werd omgevormd tot Melkerij, waarvan Past. VAN GUCHT het Proostschap waarnam. De rechtervleugel werd kort nadien op zijn beurt tot leerlooierij omgebouwd, onder de naam "Tannerie Jules EVRARD et Fils" (22), terwijl de stokerij in burelen werd omgezet. Arthur VAN NERUM kon echter van deze vaderlijke erfgrond niet scheiden en had met het deel van zijn vader de brouwerij ingekocht en tot woonhuis en herberg laten omvormen.

- Op het einde van de eerste wereldoorlog kreeg de leerlooierij de nieuwe benaming "Tannerie et Chromerie EVRARD Frères" (23) wegens de uitbreiding van hun zaak, het huis van Arthur VAN NERUM begeerden. Deze laatste wisselde zijn woonst om tegen een andere, gelegen in de Statiestraat en behorend aan Maurice EVRARD. Rond hetzelfde tijdstip ongeveer ging de Melkerij teniet, wijl een paar jaren later de voor- en achtergevels (stokerij en voormalige schuur met stallen en loodsen) afgebroken werden.

- Rond 1926 vertrok Maurice EVRARD naar Algerie en werd de zaak omgevormd tot "Tannerie Marin EVRARD et Cie", die tot rond 1934 stand hield om achteraf in percelen te worden verbrokkeld en verkocht. De melkerij en leerlooierij hadden werk verschaft aan de zonen van François en Arthur VAN NERUM, die zonder het droevig voorval, misschien nog steeds brouwers zouden geweest zijn.

- Van het oude St. Corneliuspachthof bleven nog slechts de hervormde rechter- en linkervleugel over en wanneer de nakomelingen van dit brouwersgeslacht voorbij de Vroente komen, wordt hun gemoed door heimwee bekneld. Dan zien zij voor hen verterende ogen, als in een film, de geschiedenis afrollen van het eens zo befaamde "paenhuis", als laatste akte en getuigenis van vergane glorie.

(vervolgt)

(19) Zie Fam. schoon blz. 93.

(20) 1877 uit 2e huwelijk van Justine DEFOOR met Julien VAN NERUM. Woonde in de Stassartstraat, 105 waar Ma Brug in Sep. 1904 overleed.

(21) dit waren François, Arthur, Valentine (kinderen uit het 1e huwelijk) en Cecile DEBROECK (die het deel van haar moeder bekwam).

(22) Jules EVRARD 1858 (gewezen tonnenmaker) was de kleinzoon van Apotheker Petrus EVRARD x Maria Theresia VAN NERUM (Stb. IV/10). Zie Fam. schoon blz. 221.

(23) dit waren de zonen van Jules EVRARD, namelijk Maurice (x VAN WILDERODEN) die in de voormalige woonst van Schepen Joannes VAN NERUM woonde (Zie Fam. schoon blz. 203 - voetnota 8) en Marin (x Alice VAN AUTGAERDEN) die het oude huis van Jacobus VAN NERUM bewoonden (Zie Fam. schoon art. 181).

(24) Hfke Not. Rosseuw n. 223 van 18.12.1914

ART. 186. : STB. IV/3 Dorothea VAN NERUM x Ant. SWEERTS xx Ph. DE ZANGRE.

Familie SWEERTS (vervolg van art. 184).

- III. Servais SWEERTS ° 13. 10. 1620 + Bost 6. 12. 1697. Was x met Beatrijs VAN ASSCHE (1).
Hij volgde zijn vader als landbouwer op. Hun kinderen waren :

- a) Christina ° 11. 2. 1657
- b) Margriet ° 25. 3. 1659 + Nov. 1668
- c) Beatrijs ° 3. 9. 1661 + 28. 11. 1745. Zij x in OKT. 1683 met Jacq. NIJS (2)
- d) Arnold Theodoor ° 9. 3. 1664 ss. Dominus Theodoor VAN ASSCHE (oom) en Domicella Elisabeth CLUCKERS (3).
Hij + juli 1667.
- e) Servaes ° 28. 2. 1666 ss Henri SCHOOLMEESTERS (4) en Anna VAN ASSCHE (tante). Hij x wsch. met Beatrijs VAN DEN BERGH, van wie Servaes ° 6. 12. 1686 (ss. François VANDENBERGH en Anna SWEERTS.
- f) Anna ° 28. 2. 1666 (tweelingszuster) ss Lambert Jozef DEPAS en Anna VAN DE SCHILDE.
Zij + augustus 1668.
- g) Antoon (volgt onder IV).

- IV. Antoon SWEERTS ° 29. 4. 1668 ss Ant. VANDENBERGH en Maria VANDENBERGH. Hij + 2. 10. 1754 en werd in de kerk begraven. Was x met Domicella Elisabeth VAN HERBERGHEN (5). Hij was secretaris-griffier te Hoegaarden en woonde op de Houtmarkt in de huidige hoeve SMOLDERS. Zijn huis paalde aan de voormalige Pastorie (6). Uit dit huwelijk sprongen :

- a) Cath. Angela ° 1. 3. 1703 ss Jacq. VAN HERBERGHEN en Domicella Maria Cath. VAN HERBERGHEN (7)
Zij + 23. 8. 1765 en werd in de kerk begraven. Was x 16. 11. 1734 met Servaes SWEERTS (8), ouders van Antoon Balthazar SWEERTS (x Dorothea VAN NERUM).
- b) Theodoor Henri ° 14. 1. 1705 ss Jacobo Ludovico Aerkin de MAUDACH (9)
- c) Beatrijs ° 14. 1. 1705 (tweelingszuster) ss Henri WELST en Beatrijs VAN ASSCHE (grootm.). Zij + JAN. 1705.
- d) Henri Joseph ° 17. 8. 1706 ss Joseph Henri REGA (10) en Christina SWEERTS (tante).
- e) Marie Anne ° 16. 5. 1710 ss Jan PERSOENS en Domicella Maria Christina VAN ASSCHE (11).

9. Heraldiek uit de kwartierstaten van Ant. Balth. SWEERTS. (Raadpleeg Fam. schoon blz. 223).

SWEERTS : voerde een wapen van zilver met kruis van goud, in 1 en 4 drie klaverbladen van sinopel en in 2 en 3 drie merlets van keel, de figuren geplaatst 2 en 1 (12).

PEETERS : van zilver met een druiventak, druiven van azuur en bladeren van sinopel (13).

VAN HERBERGHEN : van zilver met keper van keel, in hoofd twee sterren met 5 stralen van goud en in voet een toren van goud. (14).

HERMANS : (Brabant) van goud met 3 merlets van sabel, geplaatst 2 en 1.
(Leuven) van azuur met gekant schuinkruis van goud (15).

(1) Zie kwartierstaten blz. 223.

(2) ° 3. 3. 1662 + 25. 3. 1717, zoon van Tossijn NIJS x Agnes VAN HERBERGHEN

(3) ° 23. 4. 1630 + 19. 11. 1676 ; dochter van Pierre CLUCKERS x Ide Zij was x 1669 met Bartholomeus DELBUCK.

(4) Schepen 1673. Was x met Elisabeth DEKINDER (dochter van Paschaet DEKINDER x Sibia VAN STEENWEGEN)

(5) Zie kwartierstaten blz. 223

(6) Later bewoond door de Fam. DUMONT. Diende als pastorie tot aan de Revolutie.

(7) ° 6. 10. 1673 + 5. 9. 1721. Was de tante van dopeling en begin te Tienen. Werde begraven bij het altaar der H. Maagd in de Begijnenkerk te Tienen.

(8) Zie Fam. schoon blz. 229 - IV. A.

(9) Kapitein in het Helvetisch Legioen van de "Illustre" Heer BUENLE.

(10) Prof. in de geneeskunde aan de Univ. te Leuven. Werde ° 26. 4. 1690 als zoon van Pierre REGA x Christine VAN HERBERGHEN.

(11) Groottante van dopeling. Begin te Tienen.

(12) Kerk van Hoeg. Intermediaire N° 89 F. COLLON en Fam. Arch. VAN NERUM.

(13) Rietstap T. V. Pl. XXVI en Fam. arch. VAN NERUM.

(14) Intermediaire n° 89 F. COLLON en Arm. Tirlmont (J. WAUTERS)

(15) Rietstap T. III Pl. CLXXXV.

VANDENPUTTE : van zilver met drie putten van keel, hoofd van azuur beladen met een ster van goud (16).

VAN ASSCHE : van sabel met leeuw van zilver (17).

MEUL(E)MANS : van sabel met 3 molenijzers van goud, geplaatst 2 en 1 (18).

HOUWEN : (Limburg) van zilver met dwarsbalk van keel, in hoofd een klaverblad van sinopel waarvan stengel onder balk uitkomt (19)

BECKERS : (land v. Luik) van zilver met faas van sabel, in hoofd een merlet van hetzelfde en in voet 3 rozen van keel naast elkaar (20).

VAN AERSCHOT : van goud met drie lelies zonder voet van sable, geplaatst 2 en 1 (21).

GIELIS : (Leuven) van sinopel met hoofd van zilver, beladen met 3 hamers van keel (22).

EVERAERTS : (Brab.) van azuur met vier dwarsbalken van zilver, schildzoom van keel (23).

VAN HAEGENDOREN : van goud met boom van sinopel op berm van hetzelfde (24).

10. Wie was Philippe Joseph DE ZANGRE (2° echtgenoot van Dorothea VAN NERUM).

Hij werd gedoopt te Leuven op 7 april 1778 als zoon van de rentenier Jérôme de ZANGRE (* Leuven rond 1760) en van Isabella Françoise Joseph JANSSENS (* Leuven rond 1758 en + voor 1810). Ofschoon dit gezin afkomstig was uit Leuven en Philippe Joseph, op het ogenblik van zijn huwelijk met Dorothea VAN NERUM in 1810, te Zittert-Lummen woonde, zouden zijn ouders rond hetzelfde tijdstip naar Brussel zijn verhuisd, waar zij vermoedelijk overleden. Meer is over hem niet bekend. Zijn afkomst en kwartierstaten zullen later aangevuld worden. In elk geval scheen hij evenals Ant. Balth. SWEERTS, tot een zeer voornaam geslacht te behoren.

11. Levensbeschrijving van Dorothea VAN NERUM :

A. Haar jeugd :

- Behorend tot een der meest vooraanstaande geslachten uit Hoegaarden, zal Dorothea VAN NERUM, wel een goede opvoeding hebben genoten en een rijkelijke jeugd hebben gekend. Haar vader was immers niet alleen Brouwer en Notaris, maar tevens schepen in de Regentie, terwijl haar broeder geneesheer was. Zij woonde met haar ouders vermoedelijk eerst in de Gasthuisstraat en vervolgens in de Nieuwstraat (25). Tot aan haar 24 jaar leefde zij een kommerloos bestaan, maar vanaf 1787 begon Hoegaarden het voorspel der Revolutie mee te maken, waardoor een einde werd gesteld aan de onbeperkte macht der Schepenfamilies.

- Nopens deze troebelen die te Hoegaarden de revolutie vooraf gingen werd reeds voldoende geschreven (26), zodat wij hierop niet meer zullen terugkomen. Wat ons meer belangrijk schijnt, zijn de gebeurtenissen te ontleden die rechtsteeks betrekking hebben op het leven van Dorothea zelf.

(vervolgt)

(16) EVERAERTS : Hs II 5201 T. I. f° 278, GOETHALS : Hs 1682 f° 98 - Rietstap T. V. Pl. CIX en Fam. arch. VAN NERUM.

(17) Rietstap : T. I. Pl. LXXVII

(18) Rietstap : T. IV. Pl. CIC

(19) Rietstap : T. III Pl. CCXXXI

(20) Rietstap : T. I. Pl. CLVIII

(21) Rietstap : T. I. Pl. LXXIII

(22) Rietstap : T. III. Pl. XLVI

(23) Rietstap : T. II. Pl. CCLXXXIX

(24) HOUWAERTS II 6606 en GOETHALS 511.

(25) Zie Fam. schoon blz. 203 ; voetnota 8.

(26) Zie Fam. schoon art. 106 en 114.